

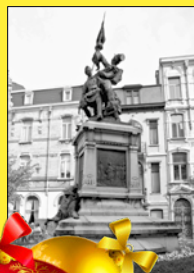
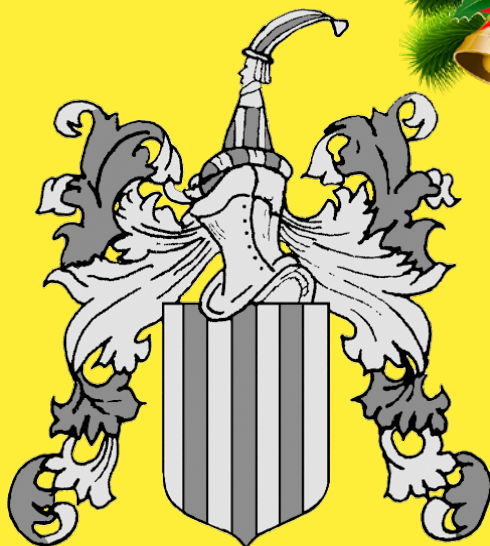
Heemkring Berchem vzw

Driemaandelijks tijdschrift Heemtenberg:
Herfst 2017 | jaargang 26 - nummer 129

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Heemtenberg nr. 129

Verantwoordelijke uitgever: Paul Gysen
Auwersstraat 34 - 2600 Berchem
Afgiftekantoor: Berchem 1 - P. 206435

Heemtenberg

Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkring Berchem vzw

Erevoorzitter René Goossens[†]

RAAD VAN BESTUUR

Voorzitter Paul Gysen

Financieel beheer Josée De Cock

Secretaris Walter Gysen

Raadsleden: Hugo Belmans, Marc Kelders, Chris Van der Snickt, Liliane Voorspoels.

Redactie Heemtenberg: Walter Gysen, Chris Van der Snickt, Paul Gysen

Tel. 03 230 17 51 | Tel. 03 292 51 15

heemtenberg@heemkringberchem.be

Lay-out: Paul Gysen | dtp@heemkringberchem.be

Secretariaat: Auwersstraat 34, 2600 Berchem | info@heemkringberchem.be

Internet: www.heemkringberchem.be

Facebook: www.facebook.com/heemkringberchem

Financieel beheer: Josée De Cock - tel. 03 230 17 51 | finbeheer@heemkringberchem.be

LIDGELDEN of STEUN AAN ONZE KRING

Familiaal lidmaatschap: € 15,00 per jaar

Steunend lid: € 20,00 per jaar

Erelid vanaf: € 35,00 per jaar

Bankrekening: IBAN BE53 0680 7122 0053

op naam van Heemkring Berchem vzw

Zoldermuseum "Schaliënhoeve"

Rooiplein 6 - 2600 Berchem (Domein Park West - La Piazza)

open elke 2de en 4de zondag van de maand

van 14.00 tot 17.00 uur

Groepsbezoek en afspraak mogelijk - voor info 03 292 51 15

e-mail: museumbeheer@heemkringberchem.be

Noot van de redactie:

Elke auteur blijft verantwoordelijk voor zijn eigen tekst.

Inhoudstafel

Contactgegevens	pag. 2
Inhoudstafel	pag. 3
Redactioneel	
➤ Voorwoord	pag. 4
➤ Teksten Heemtenberg	pag. 4
Heemkringleven	
➤ Berchem Bruissst 2017	pag. 5
➤ Open Monumentendag 2017: Schaliënhoeve in de kijker	pag. 6
➤ 31ste Internationale Kerstallententoonstelling	pag. 18
➤ M/V met een passie voor lokale geschiedenis	pag. 20
➤ Cadeau-ideetje voor de feestdagen	pag. 21
Museumnieuws	
➤ Wintersluiting 2017-2018	pag. 22

Voorwoord

Beste lezer,

Door onvoorziene gebeurtenissen die zich opstapelden, waaronder andere een defecte computer, moest de opmaak en redactie van Heemtenberg 129 noodgedwongen uitgesteld worden. Hierdoor ontvangt u dit herfstnummer van 2017 nog vlak voor de aanvang van de astronomische winter op 21 december.

De afgelopen weken hebben we al kennis gemaakt met de meteorologische winter die normaal start op 1 december. Jammer genoeg hebben we reeds winterse situaties kunnen ervaren in de voorbije maand november.

Dit nummer van Heemtenberg staat in het thema van onze eerste deelname aan Open Monumentendag die voor ons heemkundig zoldermuseum en onze medewerkers een onverhoopt succes was.

Intussen is onze redactie druk in de weer met de voorbereiding van Heemtenberg 130, de laatste Heemtenberg voor 2017. Deze zal pas begin januari verschijnen omdat onze digitale drukkerij geniet van een welverdiende rustperiode tijdens de feestdagen en pas begin januari 2018 terug van start gaat.

Alvast bedankt voor uw begrip en veel leesplezier!

Het Heemtenbergredactieteam ☐

Teksten Heemtenberg

Hebt u nog oude foto's, een leuk verhaal Berchems verhaal, wilt u een bijdrage leveren of hebt u een interessant artikel over ons geliefde Berchem? Teksten zijn altijd welkom bij onze redactie:

Heemtenberg - Auwersstraat 34, 2600 Berchem

Telefoon 03 292 51 15 of 03 230 17 51

**e-mail: heemtenberg@heemkringberchem.be of
dtp@heemkringberchem.be**

**De redactie voor Heemtenberg 130 wordt afgesloten op
woensdag 10 januari 2018.** ☐

Berchem Bruissst 2017

Zoals de vorige jaren kon u ons terugvinden op de Cultuurmarkt in de Victor Jacobslei tijdens Berchem Bruissst op zaterdag 9 september 2017 tussen 12 en 18 uur.

Jammer genoeg zorgde het kille en natte weer ervoor dat er slechts een klein aantal bezoekers de cultuurmarkt bezocht. Hierdoor konden dit jaar slechts 35 bezoekers tellen die onze stand bezochten. Tijdens de voorbije jaren telden we gemiddeld 75 tot meer dan 100 bezoekers. Het was echt geen succesvolle cultuurmarkt door dit slechte weer. Volgend jaar zijn we opnieuw van de partij en dan hopelijk met beter weer!

De Roze Hoeve in de sneeuw - 1963 (Foto: Chris Van der Snickt)

Open Monumentendag 2017: Schaliënhoeve in de kijker

Op zondag 10 september vierde Vlaanderen Open Monumentendag. Al voor de 29ste keer lieten honderden monumenten, historische landschappen, archeologische sites en varend erfgoed zich op die dag van hun mooiste kant zien. Open Monumentendag is hét moment om erfgoed te ontdekken en ervan te genieten.

Dit jaar nam ook onze heemkring deel aan de Open Monumentendag en dit voor de allereerste keer. We stelden die dag onze locatie, de Schaliënhoeve en ons Heemkundig Zoldermuseum, gratis open voor iedereen die tijdens deze dag ons Open Monument wou bezoeken.

Onze Berchemse Schaliënhoeve staat sinds 2009 op de Vlaamse inventaris Onroerend Erfgoed als genoteerd als bouwkundig erfgoed. Reden genoeg om deze laatste Berchemse hoeve uit de 16de eeuw als monument in de kijker te zetten.

We waren dan ook enorm blij dat we tijdens onze opening van 11 tot 17 uur maar liefst meer dan 100 nieuwe bezoekers in ons museum mochten tellen. Het was zo druk dat we zelfs tot 18 uur open bleven.

Bij aankomst in ons Zoldermuseum ontvingen de bezoekers een gratis brochure over de “Schaliënhoeve”. Mocht u dit jaar de kans niet gezien hebben om ons tijdens deze Open Monumentendag een bezoekje te brengen en de brochure mee te nemen, dan hoeft u zich geen zorgen te maken. In dit nummer van Heemtenberg kunt u de inhoud van deze brochure terugvinden. Zo hebt u een gids voor de Schaliënhoeve bij de hand en kunt u deze laatste Berchemse 16de eeuwse hoeve herontdekken tijdens een eventueel volgend bezoek aan ons Heemkundig Zoldermuseum.

Schaliënhoeve Berchem

Beschrijving van deze Berchemse herenhoeve

Uitgave van Heemkring Berchem vzw
naar aanleiding van de Open Monumentendag op 10 september 2017

Jozef Weyns (Heist-op-den-Berg, 4 april 1913 - Genk, 15 juli 1974) was een Vlaams heemkundige en museumconservator.

Weyns studeerde af als onderwijzer aan de Normaalschool te Lier in 1932, waarna hij in 1935 aan de Rijksuniversiteit Gent het diploma van licentiaat in de Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde behaalde. In 1946 promoveerde hij als doctor in de kunstgeschiedenis met een proefschrift over de plastiek in het Midden-Kongogebied. Hij werkte nadien enkele jaren als wetenschappelijk medewerker aan het Museum voor Midden-Afrika in Tervuren en als attaché aan de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel. In 1951 bouwde hij zijn landhuis Ter Speelbergen in Beerzel. In 1953 begon hij aan de bouw van het Openluchtmuseum te Bokrijk, waarvan hij tevens de eerste conservator was. In die hoedanigheid verwierf hij internationale bekendheid. Zijn deskundigheid culmineerde in 1974 in de postume verschijning van het vierdelige naslagwerk Volkshuisraad in Vlaanderen, gepubliceerd in eigen beheer.

Vanaf de Tweede Wereldoorlog ging zijn aandacht meer en meer uit naar de materiële volkscultuur in Vlaanderen. Hij werd in 1941 lid van het pas gestichte Verbond voor Heemkunde en vanaf 1946 werd hij bestuurslid. Hij publiceerde talrijke bijdragen in het tijdschrift *Ons Heem* waarvan hij sinds 1947 eindredacteur was. Vanaf 1957 tot zijn overlijden was hij voorzitter van het Verbond voor Heemkunde, dat hij tot grote bloei bracht. Hij stelde onder andere de Landdagen in vanaf 1957, die een groot succes kenden. Naast zijn activiteiten voor het Verbond was hij voorzitter van de Heistse heemkundige kring *Die Swane* en had contacten met talrijke andere heemkringen en organisaties in heel Vlaanderen.

Na zijn dood verschenen talrijke memoriams waarin hulde werd gebracht aan deze pionier van de heemkunde. Het Verbond voor Heemkunde stelde het Jozef Weyns Eremerk in dat wordt uitgereikt aan mensen die veel hebben bijgedragen tot de heem- en volkskunde. Zijn echtgenote Paula Weyns-Mylemans zette zijn activiteiten verder en zorgde ervoor dat Weyns' nalatenschap niet verloren ging, onder meer door de heruitgave van *Volkshuisraad in Vlaanderen* in 1999.

Dr. Jozef Weyns tijdens zijn werkbezoek aan de Schaliënhoeve op 31 maart 1970.

Schaliënhoeve - Berchem

Een andere kijk op de laatste Berchemse hoeve

Geschiedenis

In de Middeleeuwen stond er in Berchem een groot heesterbos dat zich uitstreckte van aan het 'Rooi'-veld tot over de grens met de gemeente Mortsel en liep verder tot aan de grens met Deurne, dus over de huidige spoorwegen heen. Het Berchembos sloot aan bij de bossen van de Luithagen, Te Boelaer en het Luisbekelaer. Het groot heesterbos in Berchem was eigendom van Hendrik van Berchem en ten zuiden lag van het kasteel. Hij was Heer van Berchem en ook buitenburgemeester van de Stad Antwerpen tussen 1546 en 1576.

In 1566, het Wonderjaar waarin ook de Beeldenstorm zou plaatshebben, heeft volgens de officiële verslagen aan Landvoogdes Margaretha van Parma in dit groot Berchems heesterbos de allereerste grote Hagepreek plaatsgevonden waar wel zeker tussen de 4 à 5000 toehoorders aanwezig waren, dit zonder medeweten of toestemming van Hendrik van Berchem¹.

De Schaliënhoeve was zeker niet de enigste hoeve van Berchem. Over de eeuwen heen stonden er vele hoeven langs de oorspronkelijke Helderstraat die liep tussen de Leemstraat (de huidige Gitschotellei) en de Grotesteenweg. De "*Helderstraate*" vinden we reeds terug op de Caerte Figuratief van 1758 van de Antwerpse landmeter Peter Stijnen.

We kunnen de "Schaliënhoeve" dateren van rond het midden van de 16de eeuw, rond 1550. Dit blijkt uit het informatief verslag uit 1970 opgemaakt door Dr. Jozef Weyns, beter bekend als bezieler en eerste conservator van het openluchtmuseum van Bokrijk en pionier van de Vlaamse heemkunde.

¹ Hendrik van Berchem was toen buitenburgemeester van Antwerpen. zie *450 jaar Beeldenstorm in Berchem*, Paul Gysen, Heemtenberg 125, 126 en 127 (Jaargang 24-25), Heemkring Berchem vzw.

Hagenpreken buiten Antwerpen, 1566. Calvinistische bijeenkomsten in de bossen, in de verte de stad Antwerpen. Op de voorgrond gewapende calvinistische ordebewakers. We kunnen echter niet met zekerheid stellen dat dit de samenkomst in Berchembos is.

Eeuwenlang werd deze herenhoeve gebruikt als hoeve in het toen nog landelijke Berchem tot in de jaren 1960. Omdat andere Berchemse hoeven reeds verdwenen waren bij de aanleg van de Fruithoflaan en andere nieuwe straten en de Schaliënhoeve niet langer bewoond en gebruikt werd, vond het gemeentebestuur toch dat deze hoeve moest geconserveerd worden.

In maart 1970 bezocht Dr. Jozef Weyns en maakte 2 dagen later zijn verslag over. Hierop gebaseerd werd de Schaliënhoeve gerestaureerd en opnieuw in gebruik genomen.

De voormalige schuur kreeg na renovatie een andere bestemming.

Die kreeg een restaurantfunctie samen met de benedenverdieping van het woonstalhuis die dienst zou doen als feestruimte. Als restaurant kende de Schaliënhoeve een aantal namen, zoals Kreeftenhoeve, Ten Carvery en sinds 1999 staat ze bij het grote publiek beter bekend als Restaurant-Brasserie Park West.

De Schaliënhoeve in 1970.

Op 5 oktober 2009 werd de Schaliënhoeve door de Vlaamse Overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed geïnventariseerd als vastgesteld bouwkundig erfgoed en als volgt beschreven: *“Gerestaureerde” hoeve met losstaande bestanddelen rond gekasseid erf, heden restaurant. Bakstenen gebouwen opklimmend tot 1619, dixit vroegere bewoonster. Georiënteerd woonstalhuis van zes traveeën onder vernieuwd leien zadeldak; rechthoekige, getraliede ramen en bolkozijnen in vernieuwde witstenen omlijsting met negblokken; poorten van vroeger potstal met houten latei; noordelijke opkamers. Ten oosten bijgebouwen: bakhuis en karrenkot met oude kern, heropgebouwde schuur.*¹

¹ Website Inventaris Onroerend Erfgoed - Agentschap Onroerend Erfgoed van het Vlaamse Gewest: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/11015>

In 1974 kreeg onze heemkundige kring van de gemeente Berchem de beschikking over de zolderverdieping van het woonstalhuis om er zijn collectie Berchemse artefacten in onder te brengen. Deze herbestemming kreeg van de heemkundige kring de benaming Zoldermuseum Schaliënhoeve. In 2014 kreeg het Zoldermuseum een make-over om de collectie beter te kunnen exposeren. In 2017 werd de archiefruimte aangepakt zodat er presentaties en film vertoond worden en er lezingen en vergaderingen kunnen gehouden worden. We werken ook constant aan de implementatie van de huidige moderne museumvereisten. Zo is er gratis Wifi voorzien en kunt u als museumbezoeker in de toekomst gebruik maken van de Erfgoedapp¹ zodat we u via augmented reality meer kunnen vertellen over onze collectie.

Schaliënhoeve op 23 januari 1925 of “Hoeve Verborcht”, genoemd naar de toenmalige bewoners.

¹ Voor meer info over de Erfgoedapp en Augmented Reality kunt u terecht op volgende webpagina's:

- <https://faro.be/index.php/blogs/bram-wiercx/download-de-erfgoedapp-en-ontdek-musea-erfgoedorganisaties-in-uw-buurt>
- <https://faro.be/ontdek-meer-met-de-erfgoedapp>
- <http://www.erfgoedapp.be/>

Beschrijving van de Schaliënhoeve

In het verslag van Dr. Jozef Weyns over het bezoek aan de Schaliënhoeve vinden we een mooie beschrijving van deze terug:

De algemene indruk is dat deze hoevegebouwen de resten zijn van een zeer voorname boerderij, zoals ze slechts in de nabijheid van de stad kunnen gevonden worden. Ze kan niet door een boer als bouwheer gebouwd zijn maar door een rijke persoon of inrichting. Ze herinnert dus aan de tijd, toen Berchem nog een landelijke gemeente was. Ze is van dat verleden een waardige getuige.

De boerderij of hoeve valt onder de categorie “grote Kempense boerderij”. Zulke boerderij bestaat uit 2 hoofdgebouwen: een woning met eraan vast de stal (“woonstalhuis” in vakterminologie) en een afzonderlijke schuur. Kleinere dienstgebouwen kunnen er zijn aan toegevoegd: een bakhuis, een karhuis, zoals hier het geval is. De schuur staat haaks tegenover het woonstalhuis, één van de gewone schikkingen binnen dit type hoeve.

De schuur is niet meer de oorspronkelijke. Het huidige gebouw is in verhouding te klein; het timmerwerk van grenenhout is timmerkunstig zonder waarde, behalve dat er voor een voor dit gebied zeer ongewoon dakspant is aangebracht, de zogenaamde “staande dakstoel” die kenmerkend is voor Limburg. Er is geen echte verklaring voor waarom die hier werd toegepast? Toeval of invloed van elders?

Het bakhuis, van het type waarbij de oven geen afzonderlijk en lager dakje heeft, is een goed voorbeeld van zijn soort. Dit is ook het geval met het karhuis of “karschob”, waarvan het timmerwerk van goed bewerkt eikenhout is. De waterput of “bornput” is oorspronkelijk een open put geweest, waarvan de boord was afgeschermd door middel van een “putkuip”. Het water geschept door middel van een “sikse”, een gevorkte staak voorzien van een zwengelboom met aan zijn dunne eind een schepstaak. Deze kan eventueel in zijn oorspronkelijke staat hersteld worden.

Het “woonstalhuis” is verreweg het belangrijkste overblijfsel van de oude boerderij. Het buitenaanzicht verradt reeds dat het een zeer aanzienlijke boerderij is: het huis is van baksteen (gewone boerderijen waren toen in de dorpen in de omgeving nog van leem), de muren zijn naar verhouding hoog, de bouw is breed, de westkant vertoont twee grote en vier kleine vensters met witstenen waterlijst die de bouw laten dagtekenen vóór 1700. De grote vensters zijn denkelijk kruisvensters geweest. De aanbouw aan de kant van de straat is van jongere datum. Mogelijk zijn in die muur sporen van oude vensters terug te vinden.

Zicht op de Schaliënhoeve in 1970. De helft van het dak ontbreekt nadat het werd afgegrukt tijdens een storm. Op de achtergrond zien we reeds een afgewerkte en een building in aanbouw van de nieuwe aangelegde Fruithoflaan.

Enkele kenmerken van de binnenzijde zijn bijzonder. De plattegrond behoort in dit opzicht tot de gewone schikking van de grote hoeven in de provincie Antwerpen. Hij vormt een rechthoek waarvan één gedeelte woonruimte is en het andere gedeelte stal. Meestal zijn deze gedeelten bijna even groot.

Het eigenaardige hieraan is, dat de stalpartij nu veel groter is dan de woonpartij. De woning heeft niet de gewone indeling heeft van het “huis” (op de volle diepte van de bouw) met een voor- en een achterdeur met daarnaast een “kamer”. De indeling is hier zo opgelost, dat men binnenkomt in het “huis” of woonkeuken en dat daarachter een “kamer” ligt, doch dan boven een kelder. Die schikking is zeer bijzonder. Een zo ruime “kelderkamer” die de traditionele, gelijkvloerse “kamer” vervangt is er in de provincie Antwerpen nog niet vertoond. De kelder zelf is in een behoorlijke staat van droogte; de tussenmuur kan van latere datum zijn.

De waterlijsten van de vensters plaatsen de bouw te plaatsen zeker vóór 1700. De schoorsteenfrijt in het “huis” is echter nog gotisch en schijnt uit de 16de eeuw te stammen. Vergeleken met gelijkaardige schoorsteenfrijten (bijvoorbeeld het raadhuis van Hoogstraten) kan die witstenen schoorsteenfrijt van omstreeks 1550 dagtekenen.

De beschildering moet er worden van verwijderd, evenzo de toevoegsels in de schouw zelf. De zoldering moet worden vrijgemaakt; de versiering van de balksleutels of -stoefen zullen zeker fraai zijn.

De stal is bijzonder groot en hoog. Merkwaardig en ongewoon is, dat er geprofileerde balksleutels aanwezig zijn. Zoiets komt normaal niet voor in een stal. Ook niet zulke verzorgde zolderbruggen of kinderbalkjes. De trap naar de zolder (hooi en huiszolder) is in de stal geplaatst, wat wel meer voorkomt.

De trap bestaat uit twee delen. Tegen de trapbordes is een hangend kamertje gebouwd dat het stalknechtenkamertje was, een bekend motief in de volkskunde van de Kempen maar uiterst zelden bewaard en nooit zo goed zichtbaar als hier. Het heet gewoonlijk “polder”. De plaats ervan was gewoonlijk vooraan in de stal maar dan op de hoogte van de vloer van de hooizolder.

De dakkap, alleen boven de stal bewaard (dus boven de hooizolder), is effenaf merkwaardig. Het timmerwerk is van goede en bezaagde eik. De grote breedte van de bouw veroorzaakt een grote overspanning. Daarom zijn er 2 kapbalken per spant. De eigenaardigheid is, dat de kapstijlen mekaar bovenaan ontmoeten maar dat er geen priemstijl en geen nokbalk zijn. In de oude Kempense boerderijen zijn er die evenmin, maar daar zijn dan de haanhouten die elk keperpaar (of elk paar daksporen) verbinden hetgeen men een “hanebalkendak” noemt. Het dak van deze boerderij geeft de indruk een kruising te zijn van de Kempense boerderij als basis en van het daktimmerwerk in de nabije stad.

De “Schaliënhoeve” is een voldoende belangrijke getuige van onze landelijke architectuur om een ernstige inspanning te doen voor haar behoud. Zij kenmerkt de hoevebouw aan de rand van de stad en is er een van de oudste en waardigste getuige ervan.

Advies

Jozef Weyns formuleerde volgend advies voor het Gemeentebestuur van Berchem:

Een degelijke restauratie is nodig. In de stal kan een heemmuseum of andere tentoonstellingsruimte worden gemaakt. De hooizolder kan een prachtige vergaderzaal worden. De hagen van beuk en vlier, de 2 bomen bij de waterput, worden best bewaard evenals de kasseien van de toegangsweg. Er moet zeker rekening gehouden worden met het feit, dat omheen de boerderij een voldoende groene ruimte moet worden behouden. Het insluiten door hoogbouw zou dit voorname landelijke gebouw zijn allure, sfeer en oorspronkelijke dimensie ontnemen.

Gebaseerd op dit advies, werd de Schaliënhoeve door het gemeentebestuur gerestaureerd en in 1974 opnieuw in gebruik genomen in een andere functie en sindsdien ook onze heemkundige kring.

Anno 2017

In 2017 wordt de zolderruimte nog steeds gebruikt als Heemkundig Zoldermuseum voor de Heemkring Berchem, de mooie gerenoveerde stal, woonruimte en schuur kregen een stijlvol interieur en doen dienst als ontvangstruimte en feestzaal terwijl de schuur onderdak biedt aan een bruisende brasserie.

Aan de buitenzijde is het terras één van de mooiste en gezelligste terrassen van de regio. Het vernieuwde terras strekt zich uit rondom de buitenbar temidden van de boomgaard. Dankzij de inspanningen en modernisering van onze heemkring en Restaurant-Brasserie Park West is deze statige hoeve up-to-date en klaar voor de volgende decennia. □

Kerststallententoonstelling

31ste Internationale Kerststallententoonstelling in de Sint-Willibrorduskerk te Berchem van 17 december 2017 tot en met 7 januari 2018, openingsuren van 13 tot 17 uur.

De tentoonstelling wordt plechtig geopend op zondag 17 december 2017 om 15 uur, de groep "OTRADA" (Russische folklore en dans) zal deze opening opvrolijken.

Wat is er te bewonderen:

- een prachtig schilderij van Achilles Moortgat met als thema de Heilige Familie, in bezit van Campus Heilige Familie en dit dank zij de heer Franck Bogers
- een overzicht van het werk van E.H. Th. Rocourt in Berchem, samengesteld door de heer Philippe Huijghebaert
- iconen en aanverwante kerstgroepen, ter beschikking gesteld door verschillende personen uit binnen- en buitenland
- een tiental foto's van Orthodoxe vieringen in kerken in Antwerpen gemaakt door leden van Brandpunt 23
- aandacht aan "kunst in olijfhout uit Bethlehem"
- een diversiteit van kerstgroepen, kerstkaarten en postzegels.

De exposanten

De tentoongestelde kersttaferelen zijn afkomstig van kerststallenbouwers en verzamelaars, zie hierbij een kleine opsomming:

Henri Vansweevelt, Françoise Bracke, Albert Struyf, Gils Leo, Zusters Annociaden, Mevr. Mertens, Piet en Annejet Leupen, Wauters André, Vissers Albert, Van Hissenhoven Thierry, Gerte Thans, Buyle Ria, Van Loon Wim, Hendrickx Leo, Peter Diemer en Troubleyn Guido.

Rondleiding

Er is ook de mogelijkheid om de tentoonstelling begeleid te bezoeken, enkel voor groepen.

Kerstnachtviering

Zondag 24 december 2017 om 24 uur

Inlichtingen

Troubleyn Guido | guido.troubleyn1@telenet.be | 0479 96 06 64

SINT-WILLIBRORDUS BERCHEM

GROTESTEENWEG - HEILIG HARTSTRAAT - SINGEL

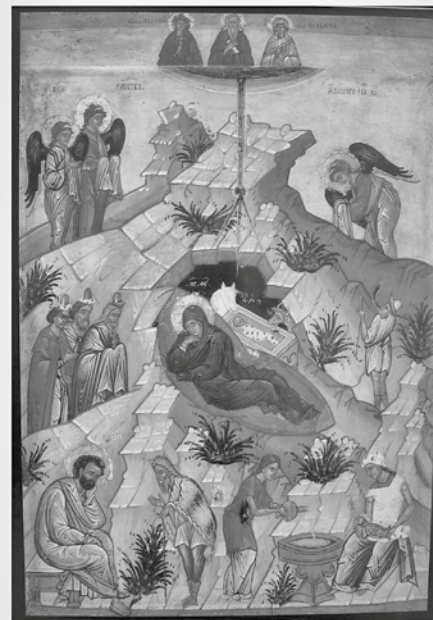
31ste INT. KERSTSTALLENTENTOONSTELLING

17 december 2017 - 7 januari 2018

Openingsuren van 13.00 tot 17.00 uur

BEGELEIDE GROEPSBEZOEKEN ENKEL OP AFSpraak

guido.troubleyn1@telenet.be of +32 (0)479 960 664

Optreden van OTRADA - Russische folklore en dans
op zondag 17 december om 15 uur

KERSTNACHTVIERING: ZONDAG 24 december 2017 om 24.00 uur

Kerststalcomité
St-Willibrordus
Berchem

verantwoordelijke uitgever: TROUBLEYN GUIDO, Binnenplein 2 bus 53, 2600 Berchem

M/V met een passie voor lokale geschiedenis

Vrijwillige medewerkers gezocht

Heb je een voorliefde, passie of interesse voor de Berchemse geschiedenis? Kun je af en toe wat tijd vrijmaken? Dan ben jij misschien de M/V die ons nieuwe teamlid wordt!

Kruip je graag in oude boeken en archieven? Schrijf je graag zelf historische teksten over Berchems heden en verleden? Ben je graag bezig met oude foto's, (glas)negatieven, documenten en hun registratie? Kun je overweg met een computer en/of scanner? Ben je handig met internet en sociale media? Werk je graag mee aan de zorg en het beheer van onze collectie of werk je liever aan de digitale ontsluiting van onze collectie en archief? Heb je nieuwe ideeën of tips voor onze werking?

Wil je meewerken aan de digitale toekomst van onze vereniging en collectie? Interview je graag mensen? Met jouw kennis, vaardigheden en talenten kun jij ons beslist helpen!

Onze heemkring biedt je een opleiding en begeleiding met het nodige materiaal en kennis om zelfstandig te kunnen werken binnen jouw beschikbare tijd.

Interesse? Aarzel dan niet en contacteer ons via e-mail op vacature@heemkringberchem.be of op het nummer **03 292 51 15**. Je vindt ons ook **elke 2de en 4de zondag van de maand van 14 tot 17 uur in ons Heemkundig Zoldermuseum "Schaliënhoeve"** op het **Rooiplein 6 te 2600 Berchem** (Restaurant-Brasserie Park West | Linkergebouw).

Nog op zoek naar een leuk cadeau-ideetje voor de feestdagen?

Geef een lidmaatschap van onze heemkring als geschenk!

Je hebt de keuze uit volgende formules:

Gewoon lid: 15,00 € | Familiaal lid: 20,00 € | Erelid: 35,00 €

Als lid van onze vereniging krijgt u het **ganse jaar door gratis toegang tot ons museum** en krijgt u ons **ledenmagazine Heemtenberg**, boordevol heemkundige artikels over Berchem, **4 maal per jaar thuisbezorgd én korting op onze publicaties.**

Hoe wordt u lid van onze vereniging?

Maak het bedrag van uw keuze best over op onze bankrekening:

BE53 0680 7122 0053 op naam van **Heemkring Berchem vzw** met vermelding **Lidgeld 2018**.

**Contacteer ons
voor meer info:**

03 292 51 15

of

03 230 17 51

info@heemkringberchem.be
www.heemkringberchem.be

**Ons Heemkundig Zoldermuseum
zal gesloten zijn van
23 december 2017 tot 31 januari 2018.**

We verwelkomen u van harte
vanaf 1 februari 2018,
elke 2de en 4de zondag van de maand.
Voor vragen: 03 292 51 15 of
museum@heemkringberchem.be

*Heemkring Berchem vzw
wenst u alvast
prettige feestdagen en
een voorspoedig 2018!!!*

KOWALCZYK

sanitair - verwarming - elektriciteit

tel/fax +32 3 281.16.73
+32 476 686 817

Koffiebranderij- thee
confiserie - delikatessen
doopsuiker

Helios
DE LUCA

Statiestraat 13
2600 Berchem
03/239.24.54

www.heliosberchem.be